

ธรรมนูญ คนสุขคน

ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๕

www.nationalhealth.or.th 02 832 9013

Healthstation official nhco@saraban.mail.go.th

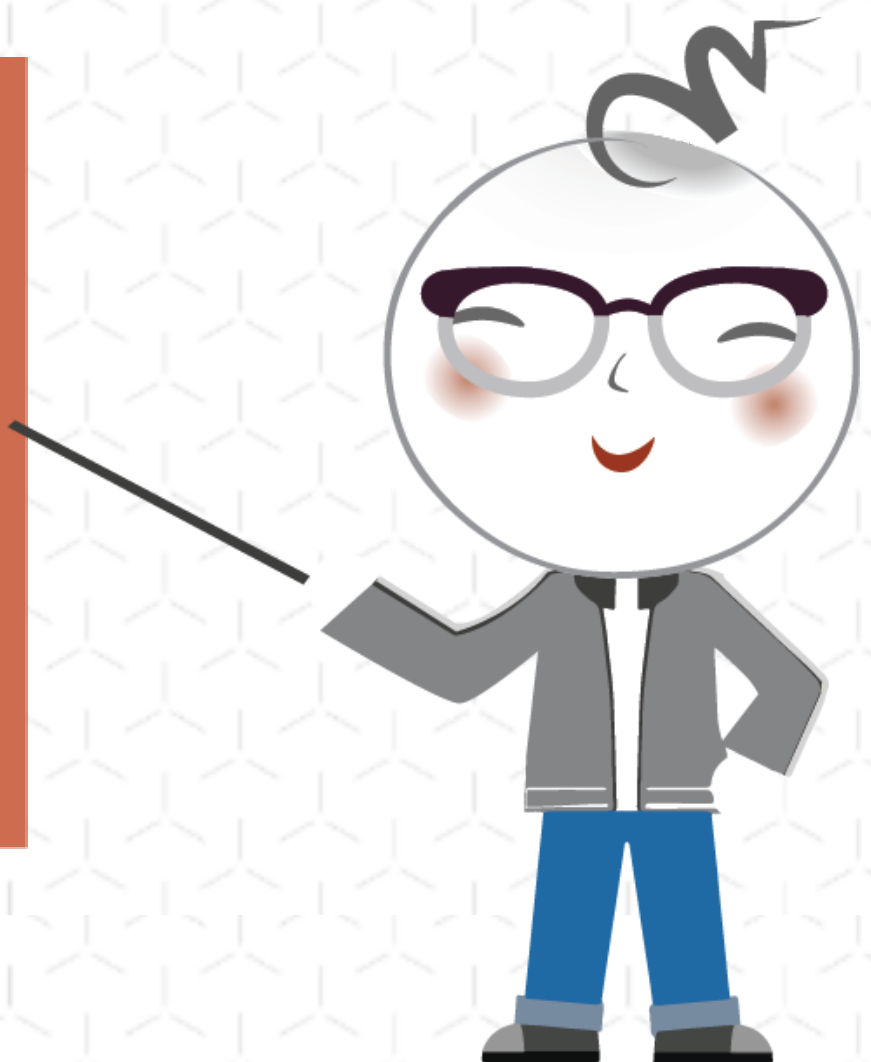
NHCO.thai NhcoThai

ธรรมนูญคนสุขน ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๕

ธรรมนูญนี้ใช้ชื่อว่า “ธรรมนูญคนสุขน” มีเจตนารมณ์เพื่อใช้เป็นทิศทางการบริหารจัดการองค์กร แนวทางการทำงาน การอยู่ร่วมกัน ของคนสุขน สอดคล้องกับค่านิยมองค์กร โดยมุ่งหวังให้ สข. เป็นองค์กรสุขภาวะ

ในธรรมนูญฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน ๕ ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านที่ ๑: องค์กรธรรมาภิบาล
- ด้านที่ ๒: องค์กรแห่งความสุข
- ด้านที่ ๓: องค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์
- ด้านที่ ๔: องค์กรที่สร้างคุณค่าต่อสังคม
- ด้านที่ ๕: การธรรงค์และขับเคลื่อน

โดยเนื้อหาในธรรมนูญนี้ได้ผ่านกระบวนการประเมินผลและทบทวนจากฉบับที่ ๑ นำความเห็นและข้อเสนอแนะมายกร่างและพัฒนาเป็น “ธรรมนูญคนสุขน ฉบับ ๒” โดย “คณะทำงานธรรงค์และขับเคลื่อนค่านิยมหลัก สข.” ซึ่งมีองค์ประกอบจากตัวแทนที่หลากหลายครอบคลุม และผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็น เจตนารมณ์ ภาพพึงประสงค์ ผ่านกระบวนการร่วมรับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงจนเกิดเป็น “ธรรมนูญคนสุขน” ฉบับ ๒ โดยมีสาระสำคัญทั้ง ๕ ด้าน มีเป้าหมายและมาตรการในด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการบริหารจัดการองค์กร แนวทางการทำงาน การอยู่ร่วมกัน ของคนสุขน สอดคล้องกับค่านิยมองค์กร โดยมุ่งหวังให้ สข. เป็นองค์กรสุขภาวะ ดังนี้

ด้านที่ ๑

องค์กรรมมาภิบาล

เป้าหมาย

คนสุชน ร่วมรับผิดชอบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความเป็นธรรม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึง ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า ความสุขในการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน

มาตรการ

๑. ทุกคนประพฤติดี ถูกต้อง ทั้งกาย วาจา ใจ ยึดมั่นเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย (หลักคุณธรรม)

๒. มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนทั้งบุคคลภายใน และภายนอก มีกลไกการตรวจสอบและคุ้มครองแหล่งข้อมูลในการตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขปัญหาร้องเรียน อย่างเป็นระบบ และทันต่อทันที (หลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้)

๓. การบริหารองค์กรยึดหลักการมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กร (หลักการมีส่วนร่วม)

๔. คนสุชนปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง (หลักความรับผิดชอบ)

๕. คนสุชนไม่แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยยึดหลักตามนโยบาย แนวปฏิบัติขององค์กร เช่น นโยบายไม่รับของขวัญหรือของกำนัล (No Gift Policy) หรืออื่น ๆ (หลักความรับผิดชอบ)

๖. คนสุชนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและข้อกำหนดจริยธรรมตามที่องค์กรกำหนด

ด้านที่ ๒

องค์กรแห่งความสุข

เป้าหมาย

คนสุขน มีสุขภาวะที่ดี สามารถจัดการตนเอง และใช้ชีวิตอย่างสมดุล ร่วมกันสร้างความสุขในการอยู่ร่วมกัน มีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีสุขภาวะ

มาตรการ

๑. คนสุขน ต้องเคารพและให้เกียรติกัน จัดสรรเวลาการทำงาน ชีวิต และครอบครัวของแต่ละบุคคลให้มีสมดุลที่ดี ทั้งนี้ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อเพื่อนร่วมงานหรืองานที่รับผิดชอบ

๒. คนสุขน รับฟัง ใช้เหตุผลในการตัดสินใจหาร่วมกัน ในฐานะที่มงานเดียวกัน

๓. คนสุขน ดูแลเอาใจใส่ ให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเสมือนครอบครัวเดียวกัน

๔. สข. จัดให้มีระบบสวัสดิการที่เป็นธรรม สร้างสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้เอื้อต่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕. จัดตั้งกองทุนเพื่อดูแลกันเอง ที่นอกเหนือจากระบบงบประมาณทั่วไปขององค์กร

ด้านที่ ๓

องค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์

เป้าหมาย

คนสุชน เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาการตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ ยืดหยุ่น ปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

มาตรการ

๑. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญและเป็นแบบอย่างในการส่งเสริม กระตุ้น จูงใจ สร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีหรือเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

๒. ผู้บริหาร แสดงบทบาท และให้การสนับสนุน มอบหมายการทำงาน และ เปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานที่ท้าทาย คิดสร้างสรรค์การทำงานใหม่ ๆ

๓. คนสุชน หมั่นทบทวนตนเอง และการทำงานแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนา ตนเองอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และปรับตัวเท่าทันสถานการณ์

๔. คนสุชน มีความคิดสร้างสรรค์ หาวิธีการ เครื่องมือ หรือนวัตกรรมเพื่อมุ่ง ผลลัพธ์ ยกระดับการทำงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

๕. มีทีมงานร่วมกับ HR/HRD ในการทำงานร่วมกัน จัดให้มีโอกาสการ พัฒนาศักยภาพและเติบโตในสายงานอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

๖. มีระบบและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างสรรค์การทำงาน มี เทคโนโลยีที่ทันสมัย ยืดหยุ่น ปรับตัว

ด้านที่ ๕ องค์กรที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

เป้าหมาย

คนสุชน ร่วมกันสร้างคุณประโยชน์ให้สังคม ให้องค์กรเป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับในกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม การสานพลังและมุ่งเสริมบทบาทภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนสังคมและระบบสุขภาพ

มาตรการ

๑. คนสุชน ยึดมั่นในอุดมการณ์ และเจตนารมณ์ในการเป็นองค์กรสานพลังเพื่อขับเคลื่อนสังคมสุขภาพะ ทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยยึดหลักความเป็นหุ้นส่วน (Partnership)

๒. คนสุชน มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาสังคม (รู้ร้อน รู้หนาว) และพร้อมที่จะใช้เครื่องมือ กระบวนการ เครือข่ายหรือศักยภาพของตนเอง องค์กรเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาเชิงระบบ

๓. คนสุชน ทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยยึดหลักหัวใจความเป็นมนุษย์

๔. คนสุชน มีจิตสาธารณะพร้อมสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวมผู้บริหารควรแสดงบทบาทและสนับสนุนบุคลากรในการส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรให้เป็นที่รู้จัก

ด้านที่ ๕

การรณรงค์และขับเคลื่อน

เป้าหมาย

ธรรมนูญชุมชนได้รับการนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

มาตรการ

๑. ให้ สช. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อเป็นแกนดำเนินงานหรือนำไปสู่การปฏิบัติ ตามเจตนารมณ์ของธรรมนูญคนสุขนฉบับนี้ คณะทำงานนี้ มีวาระ ๒ ปีโดยอาจได้รับ แต่งตั้งอีกในวาระถัดไปได้ แต่ให้พิจารณาองค์ประกอบของคณะทำงานโดยยึดหลัก การมีส่วนร่วมของทุกส่วนงานหมุนเวียนตามความเหมาะสมโดยการสนับสนุนจากผู้ บริหาร

๒. ให้คณะทำงานมีหน้าที่นำเสนอธรรมนูญชุมชนให้กับผู้บริหารที่จะเข้ามาทำ หน้าที่บริหารใน สช. (กรณีมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร) เพื่อรับทราบและสนับสนุน การดำเนินการตามธรรมนูญชุมชน

๓. ให้คณะทำงานจัดทำแผนและกิจกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญชุมชนที่เป็นรูป ธรรมในทุกด้านแบบมีส่วนร่วม กำหนดแนวทางการประเมินวัดผล และสื่อสารให้คน สุขนรับทราบอย่างต่อเนื่องโดยองค์การมีการสนับสนุนทรัพยากร (คน งบประมาณ)

๔. คณะทำงานเปิดให้มีการยื่นแก้ไขเพิ่มเติม หรือคนสุชนสามารถรวมตัวกัน เพื่อขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมใดๆ โดยต้องยึดหลักเหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ที่จะเกิดแก่คนสุชนซึ่งต้องมีการรับฟังความเห็นและหาฉันทมติร่วมกันของคนสุชน

๕. การขับเคลื่อนตามมาตรการของธรรมนูญฉบับนี้สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กลุ่มงาน/สำนัก/กลุ่มสนใจ/กลุ่มค่านิยมองค์กร/กรรมการต่าง ๆ โดยสามารถเลือกด้านและมาตรการไปดำเนินการให้สอดคล้องกับงานหรือความสนใจ

๖. ให้คณะทำงานรวบรวมผลหรือประเมินการดำเนินงาน รายงานแจ้งในที่ประชุมของคนสุชน อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี และจัดให้มีการทบทวนธรรมนูญหลังจากประกาศใช้ทุก ๕ ปี เพื่อแก้ไข ปรับปรุง ธรรมนูญคนสุชน ต่อไป

ประกาศใช้วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕

(นายประทีป ธนกิจเจริญ)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ภาคผนวก

🔍 แนวปฏิบัติสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในแต่ละด้าน ✕

เป้าหมาย	สิ่งที่ควรทำ (Do)	สิ่งที่ไม่ควรทำ (Don't)
<p>ด้านองค์กรธรรมาภิบาล</p> <p>คนสุชน ร่วมรับผิดชอบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความเป็นธรรม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึง ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า ความสุขในการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✔️ ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ก้าวทันสถานการณ์ที่กระทบต่อการทำงาน ✔️ วางระบบ และ กลไกการรับเรื่องร้องเรียนที่เหมาะสม ✔️ ผู้บริหารทุกระดับปฏิบัติตามระเบียบ และเป็นต้นแบบให้แก่บุคลากร 	<ul style="list-style-type: none"> ❌ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง ❌ ละเว้นการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวงาน
<p>ด้านองค์กรแห่งความสุข</p> <p>คนสุชน มีสุขภาวะที่ดี สามารถจัดการตนเอง และใช้ชีวิตอย่างสมดุล ร่วมกันสร้างความสุขในการอยู่ร่วมกัน มีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีสุขภาวะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✔️ จัดสวัสดิการที่เป็นธรรมใช้ได้จริง เช่น ค่ารักษาพยาบาลที่ตรงกับความต้องการของพนักงาน แต่ละบุคคล และปรับปรุงระเบียบการเบิกค่ารักษาพยาบาล มีโบนัสประจำปี กองทุนพนักงานให้พัฒนาระบบบริหารจัดการ ✔️ มีกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ทั้งทางการและไม่เป็นทางการ ✔️ มีพื้นที่กลางสำหรับพูดคุย รับฟัง ชื่นชม ให้เห็นคุณค่าของตัวเองและผู้อื่น ✔️ มีนโยบายสนับสนุนการช่วยเหลือในการทำงานหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามส่วนงาน ✔️ สร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม 	<ul style="list-style-type: none"> ❌ ประชุมนอกเวลางาน หรือติดต่อเรื่องงาน หลังเลิกงาน (ไม่เกิน 18.00 น.) ❌ นินทา ว่าร้ายคนอื่นลับหลัง และไม่ตัดสินผู้อื่นหากไม่รู้ข้อเท็จจริง ❌ ปฏิเสธความผิดพลาด และช่วยเหลือกันแก้ปัญหาคือ ❌ เอื้อเพื่อประโยชน์ต่อพวกพ้อง และเลือกปฏิบัติ

🔍 แนวปฏิบัติสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในแต่ละด้าน ✕

เป้าหมาย	สิ่งที่ควรทำ (Do)	สิ่งที่ไม่ควรทำ (Don't)
<p>ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์</p> <p>คนสุขน เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความคิดสร้างสรรค์ ทัศนสมัย ยืดหยุ่น ปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✔ ระบบการเรียนรู้งานข้ามสำนักเชื่อมโยงกับ IDP และสามารถประเมินวัดผลได้ควรมีการรายงานผล ✔ จัดระบบ CoP ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปรธรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นส่งต่อความรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือเรื่องที่มีคุณค่าอื่นๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนางาน/HRD และ Coaching จัดกระบวนการเรียนรู้ ✔ จัดระบบสร้างวัฒนธรรมจิตอาสาแลกเปลี่ยนให้เกิดบรรยากาศให้กำลังใจ การเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ นอกจากเรื่องงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ✕ การสื่อสารข้อความที่อาจสร้างผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ บั่นทอนจิตใจ เช่น รู้แล้ว/ กลับไปดู/ ไม่อ่านระเบียบ / ทำได้แค่นี้หรือ/ ไม่ทำแบบลุ่มมุษย์ป่า /ไม่ทำพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ✕ จำกัดการเรียนรู้เฉพาะประเด็นเรื่องงาน
<p>ด้านองค์กรที่สร้างคุณค่าต่อสังคม</p> <p>คนสุขน ร่วมกันสร้างคุณประโยชน์ให้สังคม ให้องค์กรเป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับในกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม การสานพลังและมุ่งเสริมบทบาทภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนสังคมและระบบสุขภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✔ รู้ และ เข้าใจเจตนารมณ์ วิสัยทัศน์ขององค์กร มีความเชี่ยวชาญในเครื่องมือ ✔ มีบุคลิกน่าเข้าหา ✔ สร้างข้อมูลทางวิชาการ สร้างรูปธรรมเป็นที่ประจักษ์จนสามารถชี้ทิศทางให้สังคมได้ ✔ มีกิจกรรมเพื่อสังคมมากขึ้น นำประเด็นนโยบายฯ มาขับเคลื่อนภายในองค์กร เช่น 1) การจัดการขยะสร้างสิ่งแวดล้อม 2) มีกิจกรรมสาธารณะประโยชน์มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ✕ เอาตัวเอง (คน/องค์กร) เป็นมาตรฐานหรือบรรทัดฐาน ✕ ปิดหู ปิดตา ปิดปาก ไม่สนใจปัญหาสังคม ละเลยการสื่อสารสาธารณะ ✕ เห็นแต่ประโยชน์ตนเอง พกพ้ององค์กร ทำงานเอาหน้า
<p>ด้านการรณรงค์และขับเคลื่อน</p> <p>ธรรมนูญสุขนได้รับการนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม</p>		